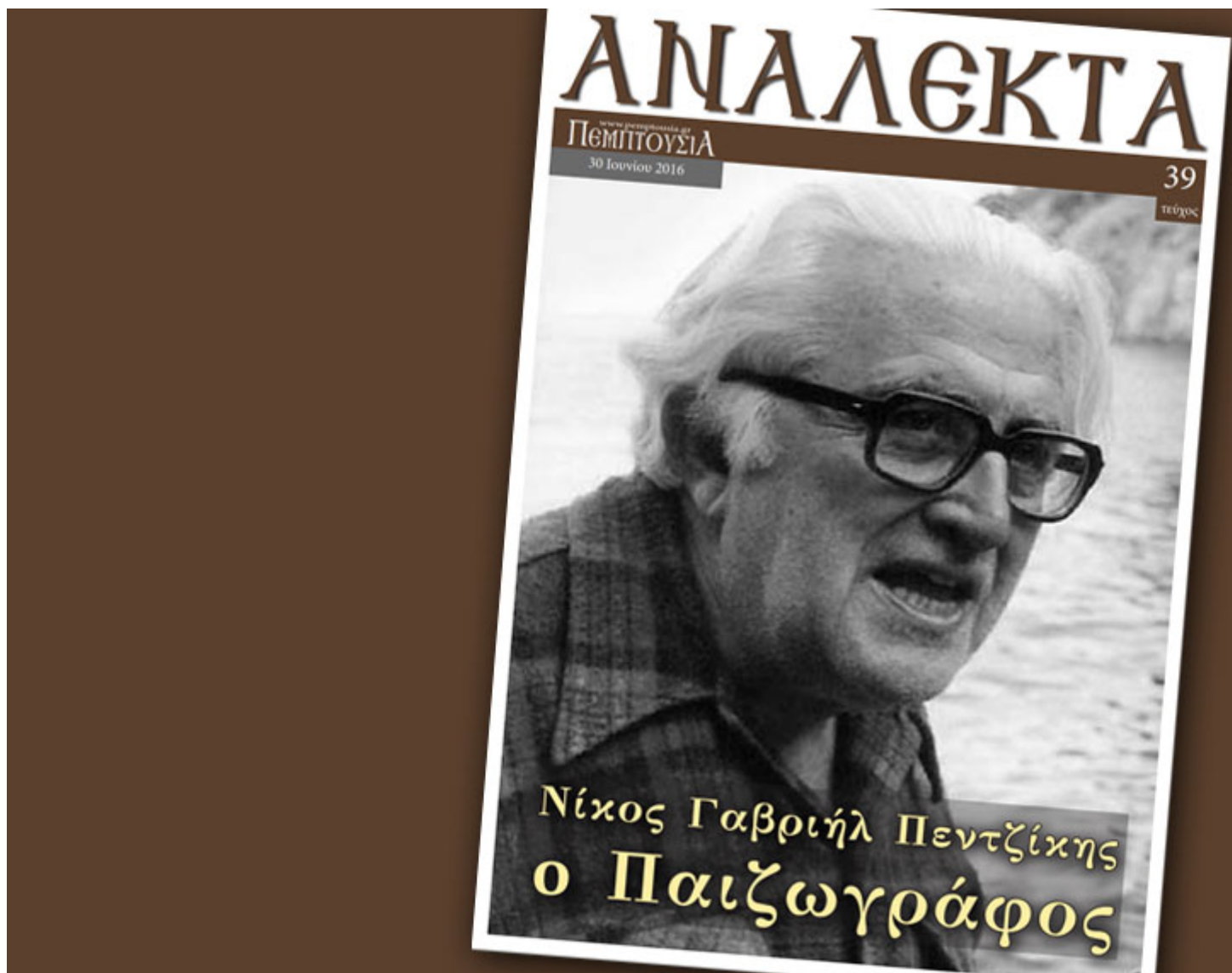

30 Ιουνίου 2016

ΑΝΑΛΕΚΤΑ τ. 39: Νίκος Γαβριήλ Πεντζίκης, ο Παιζωγράφος

/ [Πεμπτούσια](#)

Image not found or type unknown

Για να ξεφυλλίσετε τα Ανάλεκτα, κάντε κλικ στην εικόνα

Ένα αληθινά «τρομερό παιδί» των ελληνικών γραμμάτων του 20ού αιώνα, ένας ξεχωριστός λόγιος της «Μητέρας Θεσσαλονίκης», ένας βαθύς μελετητής της ορθόδοξης κληρονομιάς, ο Νίκος Γαβριήλ Πεντζίκης δύσκολα μπορεί να κατηγοριοποιηθεί. Πεζογράφος, ή παι-ζωγράφος, ή παιζω-γράφος, όπως αυτοαποκαλούνταν, συνέθεσε κείμενα και εικόνες που συνιστούν ψηφίδες ενός ξεχωριστού έργου, το οποίο αντλεί ευθέως έμπνευση και διδάγματα από την παράδοση του τόπου μας και δύσκολα

εντάσσεται σε κάποιο από τα υπάρχοντα σχήματα τέχνης.

Η προσωπικότητά του στάθηκε μοναδικά πολυδιάστατη. Το θρυλικό πλέον φαρμακείο του, στη γωνία των οδών Εγνατίας και Αγίας Σοφίας στη Θεσσαλονίκη, κληρονομιά από τον πατέρα του, υπήρξε ένα από τα πιο ζωντανά λογοτεχνικά στέκια της πόλης και λίκνο των νέων καλλιτεχνών και ρευμάτων τέχνης της πόλης. Προσκυνητής του Αγίου Όρους από τα νεανικά του χρόνια, αγάπησε και εξερεύνησε τους θησαυρούς της αγιώνυμης πολιτείας καθ' όλη τη διάρκεια του βίου του.

Ανέδειξε με ένα σπάνιο μεράκι τα αγιάσματα της περιοχής της Θεσσαλονίκης και εντρύφησε στη λαϊκή παράδοση της περιοχής της Δράμας. Η σχέση του με τους τόπους και τις παραδόσεις τους δεν ήταν διανοητική, αλλά με βιωματικό τρόπο μαθήτευσε σε αυτά που ανακάλυπτε και τα ανέδειξε, με μόνο σκοπό να καταστήσει κοινώνό τους καθέναν που θα είχε πηγαίο ενδιαφέρον για τη σημασία που κόμιζαν.

Η γραφή του μοιάζει ανορθολογική για τους περισσότερους των αναγνωστών, που είναι συνηθισμένοι στις αναλυτικές κατηγορίες σκέψης. Μόνον όσοι είναι εξοικειωμένοι με την αποφαιτική και τη μυστική θεολογία, ή γνωρίζουν το βίο και τα έργα των δια Χριστόν σαλών, μπορούν να κινηθούν ευχάριστα στα ταξίδια που ο μυθιστοριογράφος της «Κυρίας Έρσης» ανοίγει εμπρός τους. Η ανατρεπτική των κατεστημένων σχημάτων λογική του και η εσωτερική προοπτική του καλάμου του εκφράζουν περισσότερο ανάγλυφα από κάθε ομότεχνό του τη συνάντηση των χαμηλών τόνων της λεγόμενης «Σχολής της Θεσσαλονίκης» με τις πρώιμες επισκέψεις του λογοτεχνικού μεταμοντερνισμού στον τόπο μας.

Αν μη τι άλλο, το έργο του ενισχύει μια υπονομευτική διάθεση, την οποία υποβάλλει στον αναγνώστη, όταν υποδόρια τον καλεί να αναλογιστεί με μια κυριολεκτικά παιδική αθωότητα τη στρεβλή και ανισομερή υποδοχή των δυτικότροπων στάσεων ζωής από την εγχώρια διανόηση.

Το εύρος του έργου του, κατά παράδοξο τρόπο – όσο παράδοξη υπήρξε και η ίδια του η παρουσία – το αντιλαμβανόμαστε περισσότερο όσο απομακρυνόμαστε χρονικά απ' αυτό, όσο μοιάζει να απομακρύνεται στα βάθη ενός παρελθόντος με το οποίο όλο και λιγότερα πράγματα μας συνδέουν πια. Κι όμως μοιάζει οικείο, γιατί ο λόγος του υπήρξε πρώτιστα βιωματικός.

Επιλέξαμε στην «Πεμπτουσία» το νέο τεύχος των Αναλέκτων μας, να αφιερωθεί στην προσέγγιση του πολύπτυχου αποτυπώματος που μας άφησε. Ασφαλώς η καταγραφή μας είναι αποσπασματική – αρκεί ωστόσο, πιστεύουμε, να αφήσει στους αναγνώστες μια επαρκή αίσθηση για τις πλατιές ανησυχίες της μοναδικής αυτής φωνής.

Πέτρος Παναγιωτόπουλος
Υπεύθυνος Περιεχομένου
και Αρχισυντάκτης Θρησκείας

της ΠΕΜΠΤΟΥΣΙΑΣ